

Συνέντευξη

με τον κ. Γιώργο Γιαννακόπουλο, Προϊστάμενο του Τμήματος
Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης του ΤΕΙ Αθήνας
προς την κ. Εύα Σεμερτζάκη, συντάκτρια του περιοδικού ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΣ. Κύριε Γιαννακόπουλε, ως Πρόεδρος του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης του ΤΕΙ Αθήνας θα θέλαμε να μας μιλήσετε για το πρόγραμμα σπουδών και την παρεχόμενη εκπαίδευση των αυριανών βιβλιοθηκονόμων.

ΓΓ. Σε ό,τι αφορά στο πρόγραμμα σπουδών βρισκόμαστε σε μεταβατική φάση. Το ισχύον πρόγραμμα διανύει το τελευταίο εξάμηνο εφαρμογής του. Ένα εντελώς νέο πρόγραμμα έχει εγκριθεί ήδη από τα αρμόδια όργανα του ΤΕΙ Αθήνας και ελπίζουμε ότι θα τεθεί σε ισχύ από τον Σεπτέμβριο. Έγινε προσπάθεια ώστε το πρόγραμμα να διέπεται από τη λογική της συνέχειας και της συμπληρωματικότητας των γνωστικών πεδίων που διδάσκονται. Επίσης επιδιώχθηκε να υπάρχει αντιστοιχία με τα προγράμματα ανάλογων σχολών του εξωτερικού. Στο πλαίσιο που θέτει ο νέος νόμος για την ανώτατη εκπαίδευση, αναπτύχθηκαν οι ώρες θεωρίας στο διπλάσιο των εργαστηριακών ωρών, έτσι ώστε να ενισχυθεί ο ακαδημαϊκός χαρακτήρας του Τμήματος.

ΕΣ. Υπάρχει εξειδίκευση σε γνωστικούς τομείς κατά την περίοδο των σπουδών και αν ναι, ποιοί είναι αυτοί;

ΓΓ. Δεν υπάρχουν κατευθύνσεις που να οδηγούν σε κάποιου είδους εξειδίκευση. Το Τμήμα χορηγεί ενιαίο πτυχίο. Βέβαια το νέο πρόγραμμα σχεδιάστηκε έτσι ώστε να προετοιμάζει τους φοιτητές να εργαστούν σε οποιοδήποτε τύπου υπηρεσία πληροφόρησης. Αυτό συνδέεται άμεσα με τις δυνατότητες απασχόλησης που θέλουμε να προσφέρουμε στους αποφοίτους του Τμήματός μας. Έτσι, εκτός από τα βιβλιοθηκονομικά μαθήματα, εισάγονται τέσσερα υποχρεωτικά μαθήματα αρχειονομίας, όπως και δύο σχετικά με τη μουσειολογία και την πολιτιστική διαχείριση. Φυσικά υπάρχει μια ευρύτερη ομάδα μαθημάτων που αφορά στην κοινή βάση όλων των παραπάνω τομέων της επιστήμης της πληροφόρησης.

ΕΣ. Με την εξέλιξη της τεχνολογίας, ποιά είναι η θέση της στο πρόγραμμα των σπουδών και πόσο καταρτισμένοι θεωρείτε ότι είναι οι φοιτητές για να αντιμετωπίσουν τις τεχνολογικές προκλήσεις στο επάγγελμά τους;

ΓΓ. Στο νέο πρόγραμμα τα μαθήματα των νέων τεχνολογιών αναβαθμίζονται και εξειδικεύονται. Παράλληλα διατηρούνται τα βασικά πληροφοριακά μαθήματα ώστε οι

απόφοιτοί μας να μη χρειάζονται πιστοποιητικό ECDL. Θεωρώ ότι τα μαθήματα αυτού του τύπου διδάσκονται επαρκώς και σε ικανοποιητικό επίπεδο στο Τμήμα μας. Υπάρχει ευχέρεια εύρεσης ικανού έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού αυτών των ειδικοτήτων και οι φοιτητές παρ' ότι προέρχονται κυρίως από τη θεωρητική κατεύθυνση δείχνουν, σε γενικές γραμμές, να ανταποκρίνονται ικανοποιητικά.

ΕΣ. Με αφορμή τις αξιολογήσεις στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, το Τμήμα σε ποιο επίπεδο αποτίμησης βρίσκεται;

ΓΓ. Θα πρέπει να επισημάνω με έμφαση, ότι το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Αθήνας και φυσικά το Τμήμα μας επιθυμούν να υπαχθούν σε διαδικασία αξιολόγησης. Η κατάρτιση του νέου προγράμματος αποτελεί προσπάθεια να ανταποκριθεί το Τμήμα επιτυχώς σε αυτή τη διαδικασία. Επειδή, όμως, αντιμετωπίζουμε το ζήτημα της αξιολόγησης ως μια ευκαιρία για ουσιαστική αναβάθμιση, νομίζω ότι θα πρέπει να ξεκινήσουμε την αξιολόγηση όταν υπάρξουν οι βασικές προϋποθέσεις ώστε να κριθεί το Τμήμα αντικειμενικά. Η πιο σημαντική από τις προϋποθέσεις αυτές είναι η πρόσληψη του αναγκαίου εκπαιδευτικού προσωπικού. Πάντως, παρά τα προβλήματα, το Τμήμα μας συγκεντρώνει πλέον τις περισσότερες προτιμήσεις υποψηφίων και έτσι έχει την υψηλότερη βάση εισαγωγής από όλα τα τμήματα πληροφόρησης που λειτουργούν στα ΑΕΙ της χώρας μας.

ΕΣ. Ποιά προσόντα πρέπει να συγκεντρώνει ο υποψήφιος για να ενταχθεί στο διδακτικό προσωπικό του Τμήματος;

ΓΓ. Τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα αποτελούν τη μια από τις δύο συνιστώσες της ανώτατης εκπαίδευσης της χώρας μας. Άρα το εκπαιδευτικό προσωπικό των τμημάτων των ΤΕΙ και των πανεπιστημίων πρέπει να έχει τα ίδια τυπικά προσόντα: διδακτορικό δίπλωμα ειδίκευσης και δημοσιευμένο επιστημονικό – ερευνητικό έργο. Οι εκπαιδευτικοί των ΤΕΙ θα πρέπει επιπλέον να διαθέτουν κατάλληλου επιπέδου επαγγελματικό έργο.

ΕΣ. Υπάρχει σύνδεση των παρεχομένων σπουδών με την αγορά εργασίας ώστε να απορροφούνται οι πτυχιούχοι και να διευκολύνονται στην εξεύρεση εργασίας; Έρχονται αιτήματα από την αγορά για θέσεις εργασίας;

ΓΓ. Στις επιστήμες της πληροφόρησης η επιστημονική θεωρία βασίστηκε στην επαγγελματική πρακτική. Άρα από τη φύση τους οι σπουδές συνδέονται με το επαγγελματικό περιβάλλον. Αυτό σε σημαντικό βαθμό επιτυγχάνεται στο πλαίσιο ενός τεχνολογικού ιδρύματος εφαρμογής όπως το ΤΕΙ-Α. Το νέο πρόγραμμα είναι μια προσπάθεια ανταπόκρισης στις ανάγκες της αγοράς, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η επαγγελματική αποκατάσταση των απόφοιτων. Παρ' ότι

δεν υφίσταται τυπική διαδικασία υποδοχής αιτημάτων για πλήρωση θέσεων εργασίας, στην πράξη αυτό συμβαίνει. Γενικά μπορώ να πω ότι η επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων μάς αφορά άμεσα και υποστηρίζουμε, κατά το δυνατόν, την προσπάθειά τους να μπουν στον επαγγελματικό στίβο.

ΕΣ. Θεωρείτε ότι η βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση στην Ελλάδα σε όλα τα επίπεδα είναι εφάμιλλη εκείνης του εξωτερικού;

ΓΓ. Ασφαλώς, υστερούμε έναντι των σχολών του εξωτερικού τόσο σε επίπεδο προπτυχιακών όσο και μεταπτυχιακών σπουδών. Αυτό είναι μάλλον φυσικό, αφού δεν διαθέτουμε ούτε την παράδοση ούτε το ώριμο επιστημονικό και επαγγελματικό περιβάλλον, στο πλαίσιο του οποίου λειτουργούν εκείνες.

Στο εξωτερικό, η βιβλιοθηκονομία (όπως και οι άλλες επιστήμες της πληροφόρησης), κατά κύριο λόγο παρέχεται σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Έτσι επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων εκπαιδεύονται στη βιβλιοθηκονομία και διαχειρίζονται υλικό της ειδικότητάς τους (subject librarians). Στη χώρα μας λειτουργεί τα τελευταία χρόνια διατμηματικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα, στο οποίο -σε συντριπτικό ποσοστό- συνεχίζουν τις σπουδές τους απόφοιτοι των τριών σχολών πληροφόρησης της χώρας. Προσδοκούμε, σε σύντομο χρονικό διάστημα, να συγκροτηθεί ένα καλύτερα σχεδιασμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, το οποίο θα επαναπροσδιορίζει κατά τακτά χρονικά διαστήματα τον προσανατολισμό (ειδίκευση) του.

ΕΣ. Ως Προϊστάμενος του Τμήματος τί θα θέλατε να βελτιώσετε σε σχέση με το παρελθόν και σε σχέση με αντίστοιχες σχολές του εξωτερικού;

ΓΓ. Δεν θεωρώ παραγωγική τη σύγκριση με το παρελθόν, αφού η βελτίωση της λειτουργίας του Τμήματος είναι φυσική και αναμενόμενη εξέλιξη. Επίσης, θα πρέπει να τονίσω, ότι δεν πρόκειται για προσωπική αλλά συλλογική προσπάθεια. Οι καλές σχολές του εξωτερικού αποτελούν πρότυπο για μάς. Προσπαθούμε να ενσωματώσουμε ιδέες και πρακτικές και κυρίως να παρακολουθήσουμε, έστω και καθυστερημένα, το μετασχηματισμό τους σε σχολές πληροφόρησης. Ο κύριος στόχος μας είναι να δημιουργηθούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την ουσιαστική αναβάθμιση του Τμήματος. Η σημαντικότερη από αυτές είναι η κάλυψη των κενών θέσεων εκπαιδευτικού προσωπικού με τους κατά το δυνατό καλύτερους επιστήμονες του κλάδου μας.

ΕΣ. Σε επίπεδο Τμήματος έχετε συνεργασίες με σχολές του εξωτερικού για επιστημονικούς, ερευνητικούς ή λόγους ανταλλαγής φοιτητών;

ΓΓ. Το Τμήμα διατηρεί επαφές με σχολές του εξωτερικού και συμμετέχει σε προγράμματα επιστημονικής συνεργασίας και ανταλλαγής φοιτητών (Erasmus και Leonardo). Η αλήθεια είναι, ότι το επιστημονικό – ερευνητικό πεδίο των επιστημών της πληροφόρησης βρίσκεται ακόμα υπό διαμόρφωση στη χώρα μας.

ΕΣ. Ποιά θεωρείτε ότι είναι ή πρέπει να είναι τα προσόντα του σύγχρονου βιβλιοθηκονόμου, ώστε να είναι ανταγωνιστικός και επαρκής για τις αυξανόμενες απαιτήσεις του επιστημονικού πεδίου το οποίο καλείται να υπηρετήσει;

ΓΓ. Ο σύγχρονος βιβλιοθηκονόμος (καλύτερα επιστήμονας της πληροφόρησης) έχει ως αποστολή να διαχειριστεί πληροφορίες και να διευκολύνει την πρόσβαση του κοινού σε αυτές. Θα πρέπει να είναι εξοικειωμένος με τη νέα τεχνολογία και να ενημερώνεται για τις συνεχείς εξελίξεις που αυτή επιφέρει στον κλάδο. Να έχει ευχέρεια στη χρήση των πηγών, γνώση των μηχανισμών της διοίκησης και ικανότητα ανάπτυξης των δημοσίων σχέσεων. Προϋποτίθεται, βέβαια, η γνώση της παραδοσιακής βιβλιοθηκονομίας όπως και η ευρύτερη ανθρωπιστική κατεύθυνση παιδεία. Οι ικανότητες και η συγκρότηση των βιβλιοθηκονόμων θα διατηρήσουν τις βιβλιοθήκες ως χώρους κοινωνικής επικοινωνίας και πνευματικής δημιουργίας και όχι ως απρόσωπο μηχανισμό διάχυσης πληροφοριών.

ΕΣ. Ποιές είναι οι προοπτικές του Τμήματος για υποστήριξη της δια βίου μάθησης των βιβλιοθηκονόμων;

ΓΓ. Το Τμήμα έχει πολύ ακόμη δρόμο να διανύσει και θα πρέπει να καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια για να ανέβει το επίπεδο σπουδών. Από την όποια βελτίωση στον τομέα αυτό θέλουμε να επωφεληθούν και οι απόφοιτοι που θα δείξουν το ανάλογο ενδιαφέρον. Εννοείται ότι θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση. Η συνεργασία με ένα μαζικό και δυναμικό επαγγελματικό φορέα με σαφή επιστημονικό χαρακτήρα, όπως πιστεύω ότι θα πρέπει να εξελιχθεί η Ένωση Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων Πληροφόρησης, θα υποστηρίξει τα προγράμματα «δια βίου μάθησης» που είναι απαραίτητα σε ένα συνεχώς εξελισσόμενο τομέα όπως η βιβλιοθηκονομία.

ΕΣ. Είναι γνωστό ότι το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου δεν είναι πολύ γνωστό στην Ελλάδα, όπως δεν είναι αυτονόητη η ύπαρξη και η αναγκαιότητα ύπαρξης μιας βιβλιοθήκης. Πώς νομίζετε ότι θα βελτιωθεί η εικόνα του βιβλιοθηκονόμου ως επαγγελματία και κατ' επέκταση η εικόνα της βιβλιοθήκης στη σημερινή ελληνική κοινωνία;

ΓΓ. Δυστυχώς δεν υπάρχει μαγική συνταγή. Χρειάζεται προσπάθεια από τους επαγγελματίες βιβλιοθηκονόμους και πολιτική βούληση ώστε να αλλάξει η κατεστημένη κοινωνική νοοτροπία. Οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να αγωνιστούν για κερδίσουν την κοινωνική αναγνώριση αποδεικνύοντας καθημερινά την επαγγελματική τους επάρκεια αλλά και τη χρησιμότητα των βιβλιοθηκών. Φυσικά, χωρίς τη στήριξη της επίσημης πολιτείας σχεδόν τίποτα δεν μπορεί να προχωρήσει. Μην ξεχνάμε ότι οι συντριπτικά περισσότερες βιβλιοθήκες ανήκουν στο δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Οφείλω πάντως να αναφέρω ότι δεν είμαι αισιόδοξος. Παρά το γεγονός ότι έχουμε πολλούς εξαιρετικούς επαγγελματίες βιβλιοθηκονόμους, που έχουν καταφέρει να δημιουργήσουν αξιόλογες από κάθε άποψη βιβλιοθήκες, η θετική συνεισφορά της πολιτείας ακόμη αναμένεται.

ΕΣ. Τί θα θέλατε να συμβουλευόσατε τους φοιτητές βιβλιοθηκονομίας ή όσους σκοπεύουν ηθελημένα ή άθελα (λόγω των μορίων που συγκεντρώνουν) να ακολουθήσουν τη βιβλιοθηκονομία ως επιστήμη και ως επάγγελμα;

ΓΓ. Στο συγκεκριμένο θέμα δεν μπορεί να δώσει κανείς παρά μόνο γενικού τύπου συμβουλές. Χωρίς αμφιβολία, η πληροφόρηση είναι ένας σύγχρονος και δυναμικός τομέας, ο οποίος, κατά την άποψή μου, έχει μέλλον. Ωστόσο, κάθε νέος πρέπει να επιλέγει το τι θα σπουδάσει με γνώμονα το ενδιαφέρον του για τη συγκεκριμένη κατεύθυνση. Για όσους βρεθούν στη σχολή χωρίς αυτό να αποτελεί, σε κάποιο έστω βαθμό, επιλογή τους, θα έλεγα να δουν αν τους ενδιαφέρει και να αποφασίσουν αν θα συνεχίσουν ή όχι. Οι σπουδές σε έναν τομέα που δεν μας αρέσει είναι η ασφαλέστερη οδός προς την αποτυχία.

ΕΣ. Σας ευχαριστώ πολύ.